

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Факультет спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук
Кафедра спеціальної освіти

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

для здобувачів вищої освіти другого курсу
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта
освітньо-професійної програми «Логопедія»

Запоріжжя

2025

Укладачі: Горшкова Г. В., доктор філософії, доцент, Дергач М. А., доктор педагогічних наук, професор, Жадленко І. О., кандидат педагогічних наук, доцент

Обговорено на засіданні кафедри спеціальної освіти

від 05.03.2025 протокол № 10

Рекомендовано та затверджено

навчально-методичною радою

від 28.04.2024 протокол № 4

Рецензент:

Є. Ю. Линдіна, кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти Бердянського державного педагогічного університету

М 54 Методичні рекомендації щодо організації та проведення переддипломної практики здобувачів вищої освіти другого курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта освітньо-професійної програми «Логопедія»/ укл. : Г.В. Горшкова, М. А. Дергач, І. О. Жадленко. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2025. 48 с.

У методичних рекомендаціях подано опис етапів та завдань переддипломної практики, вимоги до змісту та оформлення звітної документації для здобувачів вищої освіти другого курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта освітньо-професійної програми «Логопедія»

ЗМІСТ

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	4
ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	9
БАЗИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	12
ОСНОВНІ ЕТАПИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ	13
ЗВІТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	15
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	17
ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	18
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	20
ДОДАТКИ.....	23
Додаток А.....	23
Додаток Б.....	24
Додаток В	25
Додаток Г.....	29
Додаток Д.....	31
Додаток Е	41

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Метою переддипломної практики є формування інтегральної, загальної та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей майбутнього вчителя-логопеда у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Завдання практики:

- навчити вирішувати складні завдання/проблеми спеціальної та інклюзивної освіти, що передбачає проведення досліджень;
- продовжити формувати професійні компетентності фахівців зі спеціальної та інклюзивної освіти;
- поглибити та вдосконалити теоретичні знання, встановити їх зв'язок з практичною діяльністю;
- розвивати здібності і сприяти самореалізації здобувачів освіти, для формування їх власного стилю діяльності;
- сприяти творчому і дослідницькому підходам здобувачів освіти до професійної діяльності;
- розвивати вміння застосовувати теоретичні знання, діагностичні методики та методичні розробки в конкретних педагогічних ситуаціях та в процесі проведення дослідження та/або здійснення інновацій;
- вдосконалювати вміння й навички організації самостійного наукового дослідження, коригування дослідницької роботи у здобувачів освіти;
- формувати готовність до свідомого професійного самовдосконалення та навички професійної рефлексії.

Практика переддипломна спрямована на забезпечення формування наступних компетентностей (згідно зі стандартом вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти – ступеня магістра – з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта):

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен досягти таких програмних результатів навчання:

РН1. Здійснювати аналіз еволюційних процесів у сфері освіти осіб з особливими освітніми потребами, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв’язання наявних проблем.

РН2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

РН10. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.

РН14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проєкти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

У процесі засвоєння дисципліни здобувач освіти має набути таких соціальних навичок (soft-skills):

- володіти навичками міжособистісної взаємодії;
- будувати ефективну комунікативну взаємодію із суб'єктами освітнього процесу;
- дотримуватись етичних принципів комунікації та культури у професійній діяльності;

- проявляти автономність і відповідальність у професійній діяльності;
- проявляти ініціативність у використанні інноваційних освітніх технологій в освітній діяльності.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Права і обов'язки керівника практики від Хортицької національної академії

1. Організовувати, супроводжувати та контролювати загальний процес проходження практики здобувачами освіти відповідно до силабусу переддипломної практики та затвердженого календарного графіку проходження практики, дотримуючись принципів доброчесності.

2. Забезпечувати здобувачів освіти базою для проходження переддипломної практики, провести установчу нараду з переддипломної практики.

3. Створити необхідні умови для отримання й закріплення знань у здобувачів освіти в галузі психокорекційної педагогіки, відповідно до завдань переддипломної практики.

4. Керувати роботою здобувачів освіти на всіх етапах проходження переддипломної практики з метою своєчасного виконання завдань практики, передбачених силабусом.

5. Консультувати здобувачів освіти щодо складання календарного графіка проходження практики, виконання завдань переддипломної практики, ведення щоденника, оформлення звітної документації.

6. Перевіряти надані здобувачами освіти виконані завдання переддипломної практики, надавати поради щодо їх вдосконалення.

7. Організувати і провести звітну конференцію з проходження здобувачами освіти переддипломної практики, оцінювати виконані завдання, та виставити підсумковий бал з переддипломної практики відповідно до критеріїв оцінювання виконаних здобувачами освіти завдань, схеми нарахування балів та шкали оцінювання.

8. Надавати у щоденник переддипломної практики висновок від Хортицької національної академії про проходження практики здобувачем освіти та отриманий ним бал.

9. Збирати та систематизувати матеріали надані здобувачами освіти під час проходження переддипломної практики та передає їх на кафедру для тривалого зберігання.

10. По завершенню переддипломної практики заповнювати звіт щодо проходження переддипломної практики здобувачами освіти та надавати його у відповідні підрозділи Хортицької національної академії.

Права і обов'язки керівника від бази практики

1. Організовувати роботу, контролювати дотримання техніки безпеки та трудової дисципліни здобувачами освіти на виробничому місці у закладі бази практики відповідно до силабусу переддипломної практики, дотримуючись принципів доброчесності

2. Закріплювати за здобувачами освіти керівника/ів переддипломної практики та відповідний клас/групу дітей.

3. Знайомити здобувачів освіти з базою практики під час екскурсії закладом.

4. Створювати необхідні умови, надавати консультації та поради щодо отримання й закріплення знань у здобувачів освіти в галузі психокорекційної педагогіки, виконання завдань силабусу переддипломної практики.

5. Керувати роботою здобувачів освіти на всіх етапах відповідно до календарного графіку проходження переддипломної практики, цілей і завдань бази практики та силабусу переддипломної практики.

6. Надавати у щоденник практики відгук й оцінку якості проведеної здобувачам освіти переддипломної практики.

7. Порухувати (за необхідністю) перед керівником практики від Хортицької національної академії питання про зняття з практики здобувачів освіти, які не дотримуються правил внутрішнього розпорядку та виробничої дисципліни.

Права і обов'язки здобувача освіти під час практики

Здобувач освіти під час практики має право на:

1. Самостійний вибір бази практики, відповідно до умов, викладених у п. «Бази переддипломної практики».

2. Забезпечення силабусом переддипломної практики та необхідною нормативно-правовою документацією.

3. Організаційну та методичну допомогу від керівників практики кафедри спеціальної освіти Хортицької національної академії.

4. Поточні консультування з усіх проблемних питань у керівника практики, методиста, вчителя-логопеда або інших членів педагогічного колективу закладу або команди психолого-педагогічного супроводу бази практики.

5. Користування бібліотекою, методичним оснащенням, навчальними матеріалами, дидактичними посібниками, технічними засобами тощо Хортицької національної академії та закладу бази практики.

6. Участь у засіданнях команд психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами, конференціях, семінарах, педагогічних радах, відкритих заняттях тощо.

7. Проведення психолого-педагогічних досліджень за тематикою наукових досліджень.

8. Внесення пропозицій та побажань щодо вдосконалення організації та умов проведення переддипломної практики на посаді вчителя-логопеда.

Обов'язки здобувача освіти під час практики:

1. Щоденно відвідувати місце проходження переддипломної практики та вчасно виконувати завдання практики.

2. Раціонально використовувати час практики з метою отримання нових знань і вмінь зі спеціальності.

3. Проявляти самостійність та творчий підхід у підготовці та проведенні всіх етапів педагогічного експерименту.

4. Надавати допомогу працівникам закладу (вчителям-логопедам, вчителям, вихователям, психологам, адміністрації).

5. Дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, охорони праці та протипожежної безпеки.

6. Протягом практики вести необхідну, за силабусом практики, документацію. Своєчасно заповнювати та подавати на перевірку щоденник практики, підготувати звітну документацію та всі необхідні методичні матеріали практики та своєчасно надати їх керівникам практики.

БАЗИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

1. Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради (*центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю та дітей, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності, санаторна школа з дошкільними групами*).

2. Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради (*науковий ліцей Хортицької національної академії*).

3. Інші заклади освіти (за домовленістю), до складу яких включено посаду вчителя-логопеда. До них належать спеціальні та компенсуючого типу заклади дошкільної освіти, заклади дошкільної освіти з інклюзивною формою навчання; спеціальні заклади середньої освіти та заклади загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання; центри реабілітації дітей з особливими освітніми потребами, приватні центри розвитку дітей; інклюзивно-ресурсні центри тощо.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика складається з таких основних етапів.

1. Установчий етап.

Установчий етап передбачає проведення на базі Хортицької національної академії установчої наради, на якій здобувачі освіти знайомляться з базами практики, її змістом, метою, завданнями та основними вимогами, а також проходять інструктаж з техніки безпеки. В організації та проведенні установчої наради беруть участь здобувачі вищої освіти, керівники практики Хортицької національної академії. Про місце й час проведення наради оголошують заздалегідь. Установча конференція має бути проведена не пізніше першого дня від початку практики.

На цьому етапі:

- здобувачі вищої освіти отримують пакет документів (силабус практики, щоденник практики, договір на практику, направлення на практику (за потреби), методичні рекомендації щодо проходження переддипломної практики) на переддипломну практику;
- керівники переддипломної практики від академії повідомляють кожного здобувача освіти, який проходить практику, про місце, порядок та терміни її проходження, пояснюють обов'язки практиканта.

2. Педагогічно-практичний етап.

На цьому етапі відбувається: знайомство з установою, напрямками та змістом професійної діяльності бази практики; виконання завдань переддипломної практики.

Здобувачів освіти, які проходять практику, знайомлять з трудовим розпорядком, що існує у закладі, повідомляють, у яких підрозділах вони будуть працювати, хто буде керувати практикою. Практикант веде записи, які потім мають бути відображені у щоденнику практики. Якщо немає можливості виконати якесь завдання відповідно до силабуса, здобувач освіти повинен повідомити про це керівника практики від Хортицької національної академії.

Якщо в період практики здобувач освіти захворіє, він повинен звернутися до лікувального закладу і повідомити про це керівника практики від Хортицької національної академії. Медичну довідку про хворобу потрібно здати у деканат

факультету спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук Хортицької національної академії. Залежно від тривалості хвороби на факультеті ухвалюється рішення про продовження практики або про перенесення її на інший час.

3. Узагальнюючий етап.

Становить здійснення рефлексивного аналізу власної професійної діяльності в період проходження практики; підготовка, оформлення та передача на перевірку керівнику від Хортицької національної академії звітної документації та пакету виконаних завдань (матеріали практики); участь у публічному захисті результатів практики на заключній конференції.

На основі результатів аналізу отриманої звітної документації і пакету матеріалів практики, керівник практики від Хортицької національної академії визначає можливість допуску здобувача освіти до захисту практики і призначає термін її захисту (не пізніше ніж через тиждень після закінчення практики).

ЗВІТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Щоденник практики здобувача освіти

Щоденник переддипломної практики – це офіційний документ, який відображає зміст і результати роботи, проведеної практикантом під час переддипломної практики. Ведення щоденника формує у здобувача освіти навичку планування, чіткої організації та аналізу своєї діяльності. Щоденник повинен містити:

- календарний графік проходження практики (підписаний керівником практики від Хортицької національної академії та керівником від бази практики);
- робочі записи під час практики (хід виконання завдань практики);
- відгук і оцінка роботи здобувача освіти під час практики (з підписом керівника практики від бази практики та печаткою закладу);
- висновок керівника практики від Хортицької національної академії про проходження практики здобувачем освіти (з оцінкою за практику і підписом керівника практики від Хортицької національної академії).

У разі дистанційного навчання щоденник подається на платформі Moodle (фото/скан сторінок з печатками та підписами (на відповідних сторінках) керівників від бази практики та Хортицької національної академії).

У разі навчання офлайн щоденник та звіт по закінченню переддипломної практики обов'язково подаються у паперовому вигляді заповнені, з усіма підписами та печатками керівників практики від бази і Хортицької національної академії.

Обов'язкова звітна документація, що подається на платформі Moodle

1. Щоденник практики.
2. Звіт з практики (друкований рукопис довільної форми, 2-3 сторінки основного тексту, див. Додаток А).
3. Календарно-тематичний план проходження практики (прописати у щоденнику, див. Додаток Б).
4. Копії таких сторінок рукопису кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульна сторінка, зміст, вступ, список використаних джерел (мінімум 40 україномовних джерел за останні 7 років).

5. Текст тез на 3 сторінки.

6. Добір методик діагностики за темою кваліфікаційної (магістерської) роботи здобувача освіти та аналіз результатів констатувального етапу дослідження.

7. Добір практичних матеріалів для формувального етапу дослідження щодо шляхів розв'язання проблеми, яка пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи.

8. Презентація, що висвітлює зміст проходження практики.

Здобувач освіти, який не надав звітної документації, вважається таким, що не пройшов переддипломну практику.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Вимоги до оформлення тексту завдань:

- українська мова;
- формат аркуша А4;
- орієнтація книжкова;
- текстовий редактор Microsoft Word із розширенням *.doc, *.docx.;
- шрифт TimesNewRoman; кегль 14; міжрядковий інтервал 1,5;

вирівнювання по ширині; абзацний відступ 1,25;

- розмірів полів: верхнє і нижнє – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 10 мм.

Всі матеріали здобувач освіти розміщує на власному Google-диску, а на платформі Moodle у відповідному завданні прикріплює у вигляді *гіперпосилання* на документ з правом редагування для керівника/ів практики.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Звіт з практики захищається здобувачем освіти (з диференційованою оцінкою) публічно комісії, до складу якої входять керівники практики від Хортицької національної академії, представники адміністрації закладу освіти (за згодою). До захисту допускаються здобувачів освіти, які виконали програму практики, своєчасно надали звітну документацію та отримали позитивний відгук керівника практики від закладу, що був базою практики.

Практикант готує до захисту виступ до 5 хвилин, в якому викладає основні результати практики, цікаві факти, подолані труднощі тощо. Здобувач освіти має супроводжувати виступ презентацією. Після цього члени комісії ставлять йому запитання. Після закритого обговорення, яке проводиться по закінченню процедури захисту практики всіма здобувачами освіти, члени комісії повідомляють здобувачам освіти отримані бали.

Захист практики комісія оцінює за національною шкалою, 100-бальною шкалою та системою ЄКТС, схему нарахування балів наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Схема нарахування балів

Види роботи	Кількість балів
Щоденник практики	15
Звіт з практики	5
Копії таких сторінок рукопису кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульна сторінка, зміст, вступ, список використаних джерел (мінімум 40 україномовних джерел за останні 7 років)	15
Тези	15
Методики діагностики (не менше трьох) за темою кваліфікаційної (магістерської) роботи здобувача освіти та аналіз результатів констатувального етапу дослідження	20
Практичні матеріали для формульовального етапу дослідження щодо шляхів розв'язання проблеми, яка пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи	25
Захист переддипломної практики та презентація	5
Разом	100

Запис щодо отриманих балів з практики керівники практики від Хортицької національної академії роблять у індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти в розділі «Практика» та заліковій відомості.

Звітна документація з переддипломної практики, яка не допущена до захисту, допрацьовується здобувачем освіти згідно із зауваженнями керівника практики від закладу вищої освіти й подається для повторної перевірки.

Звітна документація з переддипломної практики, подана не вчасно та оформлена неналежним чином, оцінюється на 1–5 балів менше.

Керівник/и переддипломної практики інформує/ють деканат факультету спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук Хортицької національної академії щодо фактичних термінів початку й закінчення практики, складу груп здобувачів освіти, які пройшли переддипломну практику та її результатів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90–100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82–89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75–81 (добре)		
D	64–74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60–63 (достатньо)		
FX	35–59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1–34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Академічна доброчесність. *ХНА* : вебсайт URL : <https://repository.khnnra.edu.ua/%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C/> (дата звернення : 26.02.2025).
2. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г., Флока Л. В., Горячова О. О. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Полтава : GlobeEdit, 2020. 160 с. URL : <http://www.dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/10160/1/978-620-0-61809-2.pdf> (дата звернення : 27.02.2025).
3. Горшкова Г. В. Методичні рекомендації щодо оформлення письмових робіт у текстовому процесорі «Microsoft Word» : для здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2023. 32 с. URL : https://drive.google.com/file/d/1uKPr-Ogs8SGpic10jyF0GKmAwDaNgFA0/view?usp=drive_link (дата звернення : 24.02.2025).
4. Кодекс академічної доброчесності : Наказ ректора Хортицької національної академії від 27.01.2020 № 33. URL : <https://khnnra.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Kodeks-dobrochesnosti-gotov.pdf> (дата звернення : 26.02.2025).
5. Методичні рекомендації до проведення практики для здобувачів освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка: навчально-методичний посібник / [кол. авторів; за заг. ред. Брушневської І.М.]. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 212 с. URL : <https://vnu.edu.ua/uk/faculties-andinstitutions/fakultet-pedahohichnoyi-osvity-ta-sotsialnoyi-roboty> (дата звернення : 27.02.2025).
6. Положення про академічну доброчесність у комунальному закладі вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради : Наказ ректора Хортицької національної академії 27 січня 2020 року

№ 33. URL : <https://khnnra.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-dobrochesnist-gotov.pdf> (дата звернення : 26.08.2024).

7. Положення про запобігання академічному плагиату у комунальному закладі вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради : наказ ректора Хортицької національної академії від 27 січня 2020 року № 33. URL : <https://khnnra.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-zapobigannya-plagiatu-gotov.pdf> (дата звернення : 26.08.2024).

8. Положення про практичну підготовку та працевлаштування здобувачів вищої освіти і випускників комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради. URL : https://khnnra.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Poloz_Prakt_Pidg.pdf (дата звернення : 20.02.2025).

9. Про академічну доброчесність : Закон України. Додаток 3 до протоколу від 30.08.2022 №13(18). URL : https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2022/09/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA-3.-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82-3У-Про-академічну-доброчесність_липень2022.pdf (дата звернення : 28.02.2025).

Додаткові:

1. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2019. 368 с. URL : https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf (дата звернення : 26.02.2025).

2. Котловий С. А., Павлик Н. П., Сейко Н. А., Ситняківська С. М.
Методологія наукових досліджень : навчально-методичний посібник. Житомир :
Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/35930/3/%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF%20%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%A5%20%D0%94%D0%9E%D0%A1%D0%9B%D0%86%D0%94%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%AC%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%87%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%BE%>

[D0%B2%D0%B8%D0%BA%2022%20%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D0%B0.pdf](#) (дата звернення : 27.02.2025).

3. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page#Text> (дата звернення : 24.02.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Комунальний заклад вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
Факультет спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук
Кафедра спеціальної освіти

КВАЛІФІКАЦІЙНА (МАГІСТЕРСЬКА) РОБОТА

Корекція мовлення дітей дошкільного віку з
розладами аутистичного спектра засобами нейровправ

Виконала: здобувач освіти групи СОМ(Л)-2
спеціальності 016 Спеціальна освіта
Іванова Єлизавета Миколаївна
Керівник: Горшкова Г. В.
Рецензент: Губенко Д. Г.
Нормоконтроль _____ Анна ПЕТРЕНКО

Запоріжжя

2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА	10
1.1. Сутність поняття «розлади аутистичного спектра» та загальні ознаки порушення	10
1.2. Характеристика мовлення дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра	17
1.3. Використання нейровправ для корекції мовлення дітей з розладами аутистичного спектра	25
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СТАНУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА	28
2.1. Методичний інструментарій дослідження	28
2.2. Аналіз результатів констатувального етапу експерименту	32
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ПРОГРАМИ КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА ЗАСОБАМИ НЕЙРОВПРАВ	38
3.1. Програма корекції мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра «Нейрончики»	38
3.2. Аналіз результатів контрольного етапу експерименту	43
ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	56
ДОДАТКИ	63

ВСТУП (ПРИКЛАД)

Актуальність дослідження. Проблема аутизму в усьому світі та наразі, в Україні, набуває все більшої актуальності для сучасної педагогічної науки і практики. Розлади аутистичного спектра характеризуються, окрім основних специфічних особливостей розвитку, порушенням можливості користування мовленням. Діти з розладами аутистичного спектра, передусім, страждають від своєї неспроможності встановлювати соціальні зв'язки, підтримувати контакт з людьми без значного психологічного дискомфорту. Їм властиві труднощі у сприйнятті інформації та розумінні ситуації спілкування: відсутність потреби у комунікації, спілкуванні, сильне бажання уникати контактів, небажання комунікувати, а іноді й відсутність можливості для цього.

Мовленнєва діяльність, яка має тісний зв'язок з психічним розвитком дитини, потребує уваги фахівців вже з перших років її життя. Оскільки процес формування мовлення у дітей з розладами аутистичного спектра є надзвичайно специфічним, він вимагає індивідуального підходу та застосування ефективних методів для кожної дитини, серед яких важливе місце займає використання нейровправ.

Оволодіння мовленням є складним і багатогранним процесом, що потребує тривалого часу і починається лише тоді, коли сенсорні функції, головний мозок та артикуляційний апарат досягають відповідного рівня розвитку. Для належного формування мовленнєвої функції в онтогенезі важливе нормальне функціонування всіх відділів центральної нервової системи, зокрема кори головного мозку, чого часто не спостерігається у дітей з розладами аутистичного спектра. У важких випадках таких розладів спостерігається відсутність базових комунікативних навичок: діти не встановлюють зоровий контакт з дорослими, не звертають увагу на присутність інших людей чи дітей. У цих дітей зафіксовані порушення всіх психофізіологічних компонентів, зокрема недорозвиток слухового та мовленнєвого гнозису, фонематичного слуху і моторних передумов для артикуляції.

Оскільки мовлення є основним засобом пізнання інформації, передачі досвіду та мислення, для дітей з розладами аутистичного спектра важливим є використання інших, допоміжних засобів спілкування, таких як невербальні методи: жести, міміка, піктограми, які інколи є єдиним способом взаємодії з оточенням.

Дослідження багатьох науковців (О. Аршатська, О. Аршатський, О. Баєнська, В. Башина, М. Веденіна, К. Лебединська, Т. Морозова, С. Морозова, О. Нікольська, М. Шеремет, Д. Шульженко та ін.) свідчать, що незалежно від рівня розвитку мовлення, при розладах аутистичного спектра у першу чергу страждає можливість використовувати його з метою спілкування.

Також аналізуючи дослідження науковців щодо мовленнєвого розвитку дітей з аутистичними порушеннями (В. Башина, О. Баєнська, К. Лебединська, М. Ліблінг, Т. Морозова, С. Морозова, О. Нікольська, М. Рождественська, В. Тарасун, М. Шеремет, Д. Шульженко), можна визначити порушення комунікативної функції мовлення, яке проявляється не лише у неспроможності адекватно сприймати вербальну інформацію (слабка або повна відсутність реакції на мовлення оточуючих, підвищена чутливість до немовленнєвих звуків, нерозуміння простих побутових інструкцій і зверненого мовлення), а й у неможливості адекватно формулювати власні мовленнєві висловлювання та взаємодіяти відповідно до ситуації.

Враховуючи вищевикладене, виникає нагальна потреба у пошуку ефективних методів стимуляції та корекції мовлення у дітей з розладами аутистичного спектра.

Актуальність обраної проблеми, беззаперечна її значущість зумовили вибір теми дослідження: «Корекція мовлення дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами нейровправ».

Мета роботи: теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити ефективність застосування нейровправ для корекції мовлення дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра.

Об'єкт дослідження: мовлення дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра.

Предмет дослідження: корекція мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами нейровправ.

Завдання дослідження:

1. Розкрити сутність поняття «розлади аутистичного спектра» та описати їх загальні ознаки.
2. Визначити особливості розвитку мовлення дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра та дослідити ефективність використання нейровправ для корекції мовлення дітей з розладами аутистичного спектра.
3. Здійснити діагностику стану мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра.
4. Розробити програму корекції мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра «Нейрончики» та емпірично дослідити її ефективність.

Методи дослідження:

- теоретичні: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація літературних джерел;
- емпіричні: педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний етапи); комплекс діагностичних методик В. Макарової: «Підбір синонімів», «Обстеження зв'язного мовлення», експрес-діагностика О. Тверської і О. Кряжевських «Обстеження граматичного компонента мовлення»;
- статистичні: якісний та кількісний аналіз емпіричних показників.

Методологічне підґрунтя дослідження:

- вчення про загальні та специфічні особливості порушеного розвитку (В. Лубовський, В. Чайко, Ж. Шиф);
- вчення про методи комплексної діагностики і корекції порушень мовленнєвого розвитку дітей (І. Брушневська, Л. Волкова, Р. Лалаєва, В. Лубовський, О. Лурія, С. Максименко, О. Мастюков, В. Чайко);

База дослідження: Початкова школа «Один, два, три» Львівської міської ради та заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 194 Львівської міської ради.

Апробація результатів: Іванова Є.М.. Особистісно-мотиваційний компонент інклюзивної компетентності фахівців спеціальної освіти. *Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти* : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з

міжнародною участю 8 листопада 2024 р. / за ред. Т. О. Докучиної, відп. секретар О. І. Дмитрієва. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 232 с. С. 70–72.

Теоретичне значення дослідження полягає у тому, що розкрито сутність поняття «розлади аутистичного спектра» та описано їх загальні ознаки; визначено особливості розвитку мовлення дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра та досліджено ефективність використання нейровправ для корекції мовлення дітей з розладами аутистичного спектра.

Практичне значення дослідження полягає у добірці методичного інструментарію щодо діагностики стану мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра; розробці програми корекції мовлення дітей старшого дошкільного віку з розладами аутистичного спектра «Нейрончики» та емпірично дослідити її ефективність. Напрацьований матеріал може бути використаний в освітньому процесі здобувачів спеціальності 016 Спеціальна освіта, професійній діяльності вчителів-логопедів.

Структура та обсяг магістерської роботи: магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на _ сторінках. Загальний обсяг магістерської роботи становить _ сторінка.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ (ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ)

1. Антипкін Ю. Г., Кирилова Л. Г., Юзва О. О., Мірошников О. О. Проблема розладів аутистичного спектру в дітей з позиції дитячого невролога: безперервний процес пізнання складної дитини. *Журнал Національної академії медичних наук України*. 2021. Т. 25. № 2. С. 188–195.
2. Базима Н. В. Розвиток мовлення дітей з аутизмом. Харків : Ранок : Кенгуру, 2022. 144 с.
3. Базовий компонент дошкільної освіти : Закон України від 12 січ. 2021 р. № 33. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini> (дата звернення: 02.12.2024).
4. Берегова М. І. Дидактико-практична підготовка майбутніх корекційних педагогів до роботи в умовах освітнього інклюзивного простору: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.03. Київ, 2021. 235 с.
5. Білан В. О. Організація психолого-педагогічної підтримки молодших школярів з розладами аутичного спектру. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2021. Вип 1. С. 6–19.
6. Бочелюк, В. Й. Панов М. С., Позднякова О. Л., Турубарова А. В. Аутологія: навчально-методичний посібник. Запоріжжя : Видавництво КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2023. 324 с.
7. Гаяш О. В., Кляп М. І. Комплексний психологопедагогічний супровід дітей з розладами спектру аутизму в умовах інклюзивно-ресурсного центру. *Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки*. 2023. Вип. 13. С. 37–47.
8. Горшкова Г. В. Безпечне освітнє середовище у закладах дошкільної освіти в умовах війни в Україні. *Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи*: матеріали I Міжнародного науково-практичного форуму (м. Полтава, 26 версеня 2024 р.) / за заг.ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2024. 617 с. С. 192–194.

9. Душка А. Л. Дитина з розладами аутистичного спектра. Харків : Ранок, 2022. 32 с.
10. Дячук Н. В. Реалії мовленнєвої діяльності: психолінгвістичний підхід. URL: <https://naub.oa.edu.ua/> (дата звернення : 12.02.2024).
11. Євсюкова Л. Г. Розвиток мовлення дітей з інтелектуальними порушеннями у процесі дидактичної гри. URL: <https://vseosvita.ua/library/> (дата звернення: 11.08.2024).
12. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 304 с.
13. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення. URL : https://pidru4niki.com/86444/pedagogika/metodi_priyomi_slovnikovoyi_roboti (дата звернення: 13.08.2024).
14. Москалець В. П. Загальна психологія. Київ, 2020. 564 с.

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ (ПРИКЛАД ЗАПОВНЕННЯ)

Комунальний заклад вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
(повне найменування закладу вищої освіти)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Вид практики	переддипломна
Здобувачка освіти	Іванова Єлізавета Миколаївна
Факультет	спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук
Кафедра	спеціальної освіти
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс	2
Група	СОМ(Л)-2

Здобувач (ка)
освіти

Іванова Єлізавета Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство, в організацію, установу: комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради (*центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю та дітей, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності Хортицької національної академії*)

Печатка
підприємства, організації,
установи

«02» вересня 2025 року

(дата)

Наталія КОЛОМОЄЦЬ

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи: комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради (*центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю та дітей, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності Хортицької національної академії*)

Печатка
підприємства, організації,
установи

«06» жовтня 2025 року

(дата)

Наталія КОЛОМОЄЦЬ

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Завдання практики	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	
1	Відвідання установчої наради, проходження інструктажу з техніки безпеки. Ознайомлення з термінами проходження практики, з метою, завданнями та змістом практики, а також, зразками звітної документації. Отримання консультацій щодо ведення щоденника практики, написання психолого-педагогічних характеристик дитини, планів конспектів тощо	+						Виконано
2	Знайомство з базою практики, адміністрацією освітнього закладу, вчителем-логопедом, вихователями та вихованцями	+						Виконано
3	Робота зі створення сторінок рукопису кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульна сторінка, зміст, вступ	+	+	+				Виконано
4	Опис та оформлення трьох методик діагностики за темою кваліфікаційної (магістерської) роботи здобувача освіти та аналіз результатів констатувального етапу дослідження	+		+				Виконано
5	Вивчення та складання списку наукових джерел (мінімум 40 україномовних джерел за останні 7 років) для кваліфікаційної роботи	+	+	+	+	+		Виконано
6	Ознайомлення з функціональними обов'язками вчителя-логопеда, діловою документацією, змістом, методами і формами роботи	+						Виконано
7	Проведення формувального етапу педагогічного експерименту		+	+	+	+		Виконано

8	Аналіз результатів дослідження у межах контрольного етапу педагогічного експерименту					+		Виконано
9	Допомога вчителю-логопеду у підготовці необхідного навчально-методичного та дидактичного матеріалу	+	+	+	+	+		Виконано
10	Написання та оформлення тез доповіді на Всеукраїнську/ Міжнародну конференцію		+	+	+	+		Виконано
11	Виготовлення практичних матеріалів для проведення формульовального етапу дослідження щодо шляхів розв'язання проблеми, яка пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи	+	+	+	+			Виконано
12	Впровадження розроблених засобів у межах формульовального етапу педагогічного експерименту		+	+	+	+		Виконано
13	Оформлення звітної документації			+	+	+		Виконано
14	Заповнення щоденника практика та здача звітної документації	+	+	+	+	+		Виконано

Керівники практики
від закладу вищої освіти
_____ Галина ГОРШКОВА

_____ Ірина ЖАДЛЕНКО

Керівники практики
від підприємства, організації, установи

_____ Наталія МИКОЛАЄНКО

Робочі записи під час практики

Дата/Час	Хід виконання завдань практики	Підпис керівника
02.09.2024	Проходження інструктажу з техніки безпеки. Ознайомлення з термінами проходження практики, з метою, завданнями та змістом практики, а також, зразками звітної документації. Отримання консультацій щодо ведення щоденника практики, написання психолого-педагогічних характеристик дитини, планів конспектів тощо. Знайомство з базою практики, адміністрацією освітнього закладу, вчителем-логопедом, вихователями та вихованцями. Заповнення щоденника практики	Виконано
03.09.2024	Робота зі створення сторінок рукопису кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульна сторінка, зміст. Ознайомлення з функціональними обов'язками вчителя-логопеда, діловою документацією, змістом, методами і формами роботи. Проведення заходів з адаптації дітей до практиканта. Заповнення щоденника практики	Виконано
04.09.2024	Вивчення та складання списку наукових джерел (мінімум 40 україномовних джерел за останні 7 років) для кваліфікаційної роботи. Допомога вчителю-логопеду у підготовці необхідного навчально-методичного та дидактичного матеріалу. Проведення заходів з адаптації дітей до практиканта. Заповнення щоденника практики	Виконано
05.09.2024	Робота зі створення сторінок рукопису кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульна сторінка, зміст. Опис та оформлення трьох методик діагностики за темою кваліфікаційної (магістерської) роботи здобувача освіти та аналіз результатів констатувального етапу дослідження. Заповнення щоденника практики	Виконано
06.09.2024	Виготовлення практичних матеріалів для проведення формувального етапу дослідження щодо шляхів розв'язання проблеми, яка пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи. Адаптація дітей до практиканта. Заповнення щоденника практики	Виконано
09.09.2024	Робота з написання тез (добір теми, опрацювання наукових джерел). Допомога вчителю-логопеду у підготовці необхідного навчально-методичного та дидактичного матеріалу. Заповнення щоденника практики	Виконано

10.09.2024	Проведення формувального етапу педагогічного експерименту. Впровадження розроблених засобів у межах формувального етапу педагогічного експерименту. Заповнення щоденника практики	Виконано
11.09.2024	Робота зі створення сторінок рукопису: зміст, вступ. Вивчення та складання списку наукових джерел (мінімум 40 україномовних джерел за останні 7 років) для кваліфікаційної роботи. Заповнення щоденника практики. Заповнення щоденника практики	Виконано
12.09.2024	Проведення формувального етапу педагогічного експерименту. Впровадження розроблених засобів у межах формувального етапу педагогічного експерименту. Робота з написання тез (затвердження теми, опрацювання наукових джерел). Заповнення щоденника практики	Виконано
13.09.2024	Робота зі створення сторінок рукопису: зміст, вступ. Виготовлення практичних матеріалів для проведення формувального етапу дослідження щодо шляхів розв'язання проблеми, яка пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи. Допомога вчителю-логопеду у підготовці необхідного навчально-методичного та дидактичного матеріалу. Заповнення щоденника практики	Виконано
16.09.2024	Вивчення та складання списку наукових джерел (мінімум 40 україномовних джерел за останні 7 років) для кваліфікаційної роботи. Заповнення щоденника практики. Опис та оформлення трьох методик діагностики за темою кваліфікаційної (магістерської) роботи здобувача освіти та аналіз результатів констатувального етапу дослідження. Заповнення щоденника практики	Виконано
17.09.2024	Проведення формувального етапу педагогічного експерименту. Впровадження розроблених засобів у межах формувального етапу педагогічного експерименту. Заповнення щоденника практики.	Виконано
18.09.2024	Робота зі створення сторінок рукопису: вступ. Допомога вчителю-логопеду у підготовці необхідного навчально-методичного та дидактичного матеріалу. Заповнення щоденника практики.	Виконано
19.09.2024	Проведення формувального етапу педагогічного експерименту. Впровадження розроблених засобів у межах формувального етапу педагогічного експерименту. Робота з написання тез. Заповнення щоденника практики.	Виконано

20.09.2024	Виготовлення практичних матеріалів для проведення формульовального етапу дослідження щодо шляхів розв'язання проблеми, яка пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи. Заповнення щоденника практики.	Виконано
23.09.2024	Робота зі створення сторінок рукопису: вступ. Робота з написання та оформлення тез. Допомога вчителю-логопеду у підготовці необхідного навчально-методичного та дидактичного матеріалу. Заповнення щоденника	Виконано
24.09.2024	Проведення формульовального етапу педагогічного експерименту. Впровадження розроблених засобів у межах формульовального етапу педагогічного експерименту. Заповнення щоденника практики.	Виконано
25.09.2024	Вивчення та складання списку наукових джерел (мінімум 40 україномовних джерел за останні 7 років) для кваліфікаційної роботи. Заповнення щоденника практики.	Виконано
26.09.2024	Проведення формульовального етапу педагогічного експерименту. Впровадження розроблених засобів у межах формульовального етапу педагогічного експерименту. Заповнення щоденника практики.	Виконано
27.09.2024	Робота з написання тез (редагування тексту, оформлення). Заповнення щоденника практики.	Виконано
30.09.2024	Допомога вчителю-логопеду у підготовці необхідного навчально-методичного та дидактичного матеріалу. Заповнення щоденника практики	Виконано
01.10.2024	Проведення формульовального етапу педагогічного експерименту. Впровадження розроблених засобів у межах формульовального етапу педагогічного експерименту. Виготовлення презентації для захисту переддипломної практики.	Виконано
02.10.2024	Виготовлення презентації для захисту переддипломної практики. Написання звіту. Заповнення щоденника практики	Виконано
03.10.2024	Проведення формульовального етапу педагогічного експерименту. Аналіз результатів формульовального етапу педагогічного експерименту. Заповнення щоденника практика	Виконано
04.10.2024	Аналіз результатів формульовального етапу педагогічного експерименту. Затвердження тексту тез з науковим керівником кваліфікаційної роботи. Доопрацювання документації. Заповнення щоденника	Виконано

Відгук керівника від бази практики та оцінка роботи здобувача освіти під час практики

Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради (*центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю та дітей, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності Хортицької національної академії*)
(назва підприємства, організації, установи)

Іванова Єлизавета Миколаївна успішно пройшла переддипломну практику в центрі ранньої реабілітації дітей з інвалідністю та дітей із груп ризику. За період практики вона зарекомендувала себе як кваліфікований, старанний і відповідальний майбутній фахівець, який упевнено поєднує теоретичні знання із практичними вміннями.

Єлизавета Миколаївна продемонструвала глибоке розуміння базових положень спеціальної освіти, а також здатність адаптувати їх до реальних умов роботи з дітьми. Її професійна підготовка дозволила якісно виконувати діагностичні завдання та корекційно-розвивальну діяльність.

Здобувачка освіти успішно проводила діагностику, враховуючи індивідуальні особливості кожної дитини, що дозволило точно оцінювати потреби та планувати подальшу роботу. Під час занять Єлизавета Миколаївна створювала комфортну атмосферу, завдяки чому діти активно включалися в процес.

Практичні заняття проводилися на високому рівні. Вона демонструвала творчий підхід, ефективно організовувала діяльність дітей, добираючи завдання відповідно до їхніх потреб і можливостей. Її професійний підхід забезпечив успішну реалізацію поставлених цілей.

Іванова Єлизавета Миколаївна проявила ініціативність і активність у роботі з колективом. Вона охоче співпрацювала з педагогами, батьками та вихователями, брала участь у плануванні індивідуальних програм розвитку, пропонуючи ефективні рішення. Її комунікаційні навички сприяли створенню позитивної атмосфери в команді.

Загалом Іванова Єлизавета Миколаївна продемонструвала високий рівень відповідальності, наполегливості та професійної підготовки. Її практична діяльність заслуговує на оцінку «відмінно».

Керівник практики від підприємства, організації, установи

_____ Наталія МИКОЛАЄНКО
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Печатка

«4» жовтня 2024року

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти
про проходження практики здобувачем освіти
(для здобувача вищої освіти, який претендує на оцінку «відмінно»)

Здобувач освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти Іванова Єлизавета Миколаївна проходила переддипломну практику у термін з 02.09.2024 по 04.10.2024 на посаді вчителя-логопеда. Під час практики Іванова Єлизавета Миколаївна виконала і здала копії таких сторінок рукопису кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульна сторінка, зміст, вступ, список використаних джерел (мінімум 40 україномовних джерел за останні 7 років), написала тези до конференції, зробили добірку методик діагностики за темою кваліфікаційної (магістерської) роботи здобувача освіти та аналіз результатів констатувального етапу дослідження; надала методичні рекомендації (програму тощо) щодо шляхів розв'язання проблеми, яка пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи; презентувала та успішно захистила звіт з переддипломної практики; якісно оформила та своєчасно надала звітну документацію та щоденник практики.

Під час практики Іванова Єлизавета Миколаївна відповідально і старанно ставилась до виконання завдань переддипломної практики. Для виконання завдань

використовувала сучасну наукову та педагогічну літературу, позитивно реагувала на поради та зауваження керівника щодо проведення педагогічного експерименту та ведення документації. Іванова Єлизавета Миколаївна під час практики встановила позитивні відносини з керівником практики від академії, бази практики, учнями, їх батьками. Її комунікативні та організаційні навички розвинуті на високому рівні. Документи з практики здобувач освіти оформила та здала на перевірку вчасно. Іванова Єлизавета Миколаївна виконала в повному обсязі завдання практики, мета практики досягнута. Рекомендуємо оцінити проходження переддипломної практики Іванова Є.М. на «відмінно».

Дата складання заліку «09» жовтня 2024 року

Оцінка:

за національною шкалою відмінно

(літерами)

кількість балів 93 (дев'яносто три)/А

(цифрами і літерами)

Керівники практики від закладу вищої освіти

_____ Ірина ЖАДЛЕНКО

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

_____ Галина ГОРШКОВА

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Факультет спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук
Кафедра спеціальної освіти

ЗВІТ

**з переддипломної практики
здобувача (ки) освіти групи СОм(д)-2
факультету спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук
спеціальності 016 Спеціальна освіта**

ПІБ _____

(назва закладу освіти) Керівники практики:
ПІБ

Термін проходження практики:
з _____ 20__ р.
по _____ 20__ р.

м. Запоріжжя
20__–20__ навчальний рік

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ЗВІТУ

1. Прізвище, ім'я та по батькові, курс, факультет, освітній заклад у якому відбувалася практика.
2. Своєчасність та повнота виконаних завдань практики.
3. Яка робота була проведена під час переддипломної практики.
4. Рефлексія.
5. Рекомендації (зауваження та пропозиції щодо поліпшення умов проведення переддипломної практики).

ЗВІТ З ПРАКТИКИ
(ПРИКЛАД НАПИСАННЯ)
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Факультет спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук
Кафедра спеціальної освіти

ЗВІТ
з переддипломної практики
здобувачки освіти групи СОм (д)-2
факультету спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук,
спеціальності 016 Спеціальна освіта

Іванової Єлізавети Миколаївни

КЗВО «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна
академія» ЗОР(центр
комплексної реабілітації дітей з
інвалідністю та дітей, які
належать до групи ризику щодо
отримання інвалідності)

Керівники практики:
Жадленко І.О.

Термін проходження практики:
з 02 вересня 2024р.
по 06 жовтня 2024 р.

м. Запоріжжя
2024-2025 навчальний рік

Я, Іванова Єлізавета Миколаївна, здобувачка освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти, 2 курсу, факультету спеціальної освіти та соціально-гуманітарних наук, проходила практику у КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради (*центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю та дітей, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності Хортицької національної академії*), Наукове Містечко вулиця, 59, Запоріжжя 69000.

Метою переддипломної практики було формування інтегральної, загальної та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей майбутнього вчителя-логопеда у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Практика тривала п'ять тижнів з 02.09.2024 по 04.10.2024. Протягом першого тижня з нами було проведено інструктаж з техніки безпеки; нас ознайомили з термінами проходження практики, з метою, завданнями та змістом практики, а також, зразками звітної документації. Ми отримали консультації щодо ведення щоденника практики, написання психолого-педагогічних характеристик дитини тощо. Нас ознайомили з базою практики, адміністрацією освітнього закладу, вчителем-логопедом, вихователями та вихованцями групи, з якою я працювала під час практики; з функціональними обов'язками вчителя-логопеда, діловою документацією, змістом, методами і формами роботи. Я провела з дітьми групи багато часу і різних ігор, вправ в повсякденному житті поза заняттями з метою адаптації дітей до себе.

Протягом практики мною проведена робота:

- зі створення сторінок рукопису кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульна сторінка, зміст, вступ;
- вивчення та складання списку наукових джерел (мінімум 40 україномовних джерел за останні 7 років) для кваліфікаційної роботи; опису та оформлення трьох методик діагностики за обраною мною темою кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- здійснено аналіз результатів констатувального етапу дослідження;
- з написання тез тощо.

Мною було виготовлено практичні матеріали для проведення формувального етапу дослідження щодо шляхів розв'язання проблеми, яка пов'язана з темою кваліфікаційної (магістерської) роботи. Протягом практики я допомагала вчителю-логопеду у підготовці необхідного навчально-методичного та дидактичного матеріалу.

Під час практики було реалізовано завдання формувального етапу мого наукового дослідження у межах кваліфікаційної (магістерської) роботи. Згідно з розробленою програмою корекції мовлення дітей дошкільного віку з розладами аутистичного спектра засобами нейровправ, ядвічі на тиждень проводила заняття з дітьми. Мета програми: розвивати лексичний і граматичний компоненти мовлення та зв'язне мовлення дітей з РАС з використанням нейровправ для розвитку взаємодії у роботі півкуль головного мозку, що сприяє розвитку зазначених компонентів мовлення.

У процесі занять застосовувалися різноманітні методи і прийоми корекційно-розвивальної роботи, зокрема, бесіда, дидактичні ігри, тематичні заняття, вправи на покращення когнітивних здібностей та соціальних навичок тощо. В результаті проведення формувального етапу накопичено матеріал для проведення наступного етапу мого наукового дослідження.

Під час практики була активна взаємодія з батьками дітей, обговорення їх потреб і проблем. На основі цього мною організовано консультації для підтримки батьків під час виконання домашніх завдань з дітьми.

Водночас проводила спільні заняття і консультації з іншими педагогами, вихователями. Здійснювала рефлексію щодо власної діяльності, що дозволило аналізувати ефективність проведених занять та виявляти можливості для їхнього удосконалення.

Під час переддипломної практики були досягнуті значні результати у професійному розвитку. Здобуті знання щодо методів і технологій корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями мовлення будуть застосовані мною у подальшій професійній діяльності. Переддипломна практика дозволила не лише закріпити теоретичні знання, але й значно вдосконалити практичні професійні навички. Зокрема, вдалося досягти значного прогресу в таких аспектах: успішно

застосовувати методи діагностики для визначення рівня розвитку дітей, що дозволило коригувати навчальні програми відповідно до потреб дітей; за допомогою індивідуальних і групових занять розвинути когнітивні та соціальні навички дітей з порушеннями мовлення; вдосконалити свої комунікативні навички під час взаємодії з батьками дітей та колегами. Переддипломна практика стала важливим етапом у професійному становленні.

Всі поставлені під час практики завдання я виконала вчасно.

На основі проведеного аналізу та рефлексії, продовжуватиму вдосконалення своїх компетентностей і компетенцій, орієнтуючись на інноваційні підходи та методики в корекційно-розвивальній діяльності.

06.10.2024

(підпис)

Єлізавета ІВАНОВА

ДЛЯ ПОДАТОК

Г.В. Горшкова, М. А. Дергач, І. О. Жадленко

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ
для здобувачів вищої освіти другого курсу
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта
освітньо-професійної програми «Логопедія»

Редактори – Г.В. Горшкова, М. А. Дергач, І. О. Жадленко
Комп'ютерна верстка та макет – І. С. Шишлова

Підписано до друку 28.04.2025
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк Riso.
Ум. друк. арк. 2,79.
Наклад 100 пр.

Видавництво комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради
Україна, 69017, м. Запоріжжя, вул. Наукового містечка, 59.
Свідоцтво: ДК № 7031 від 27.12.2019 р.
тел./факс: (061)283-20-01, (061)283-20-05.
E-mail: info@khnnra.zp.ua
Сайт: khnnra.edu.ua